گزارش خبر
NEWSREPORT
کد خبر: ۴۵۲۱۸۵
یکشنبه ۲۳ خرداد ۱۴۰۰ ۸:۲۸

# بهترین زمان تزریق دوز دوم واکسن کرونا

رئیس مرکز تحقیقات ویروس شناسی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با اشاره به فاصله بین تزریق دو دوز واکسن های کرونا، گفت: به نظر نمی رسد که اثربخشی دوز اول با طولانی شدن فاصله بین تزریق دوم کاملا از بین رود، اما احتمالا اثربخشی ضعیف‌تر می‌شود.

به گزارش خبرنگاران علم و فناوری گزارش خبر، دکتر علیرضا ناجی درباره فاصله میان تزریق دو دوز هر یک از انواع واکسن های کرونا که در ایران استفاده می شوند، گفت: در واکسن اسپوتنیک فاصله تزریق دو دوز، ۲۱ روز است که ما در ایران در فاصله ۲۸ روز دو دوز را تزریق می‌کنیم. البته طبق اعلام موسسه گامالیا که سازنده واکسن اسپوتنیک‌وی است، این فاصله را تا ۶۰ روز هم می‌توانیم بگذاریم. در واکسن سینوفارم نیز فاصله بین تزریق دو دوز، ۲۸ روزه است.
طبق گفته‌های سازمان غذا و دارو که از شرکت سازنده استعلام گرفته، تا شش هفته هم می‌توانیم این فاصله را لحاظ کنیم. در واکسن آسترازنکا نیز فاصله بین تزریق دو دوز بین ۱۰ تا ۱۲ هفته در تمام دنیا است و ما هم با فاصله سه ماهه دوز دوم این واکسن را تزریق می کنیم که البته بهتر هم هست. زیرا به دلیل مشکلی که واکسن آسترازنکا داشت، انداختن فاصله بین دو دوز باعث می‌شود که میزان آنتی‌بادی‌های تولید شده حتی تا ۲.۵ برابر افزایش یابد.

خُلف وعده چینی‌ها
وی افزود: بیشترین نگرانی مان در زمینه واکسن سینوفارم است. طبق قول چین، قرار بود سه میلیون دوز واکسن را به ما تحویل دهد، اما متاسفانه خلف وعده کردند و واکسیناسیون افراد مقداری عقب افتاده است.

استفاده از پلتفرم های مشابه سینوفارم برای تزریق دوز دوم واکسن؛ آری یا خیر؟
ناجی گفت: به نظر می‌رسد که اگر طی این مدت نتوانیم این واکسن را برای تزریق تامین کنیم، یکی از راهکارهایمان این است که دوز دوم واکسن را با واکسن هایی که پلتفرم‌های مشابه دارند، جایگزین کنیم؛ از جمله واکسنی مانند برکت. البته اصلا شواهدی در این زمینه نداریم. اگر می‌بینیم که در خارج از کشور واکسن‌های میکس را تزریق می‌کنند و به عنوان مثال با فایزر و آسترازنکا این اقدام را انجام می‌دهند، روی این موضوع کار کردند و شواهد آن را دارند؛ به طوری که در حال حاضر پروتکل در انگلستان و استرالیا این است که شما هر کدام از واکسن‌های آسترازنکا یا فایزر را تزریق کرده باشید، برای دوز دوم باز می‌توانید هر یک از این دو واکسن را تزریق کنید، اما ما در کشور روی این موضوع کار نکردیم.

وی افزود: به هر حال اگر شرایط به این سمت رود که تهیه واکسن از منابع خارجی برایمان سخت شود و خلف وعده‌های زیادی را شاهد باشیم، باید معادل‌سازی کرد. به عنوان مثال بهترین معادلی که برای واکسن سینوفارم در ایران داریم، برکت است، اما اینجا باز هم نقش وزارت بهداشت و معاونت فناوری و تحقیقات بسیار پررنگ می‌شود که اگر می‌خواهیم این اقدام را انجام دهیم، باید از جمعی از افرادی که این کار را انجام دادند، نمونه گرفته شود تا ببینیم اثربخشی تزریق واکسن میکس به چه صورت است. آیا مناسب است یا خیر؟.

ناجی ادامه داد: در حال حاضر اگر کشورهای دیگر هم دارند واکسن‌های میکس را تزریق می‌کنند، به دلیل همین شرایط است. یعنی تعداد واکسن کم است، دسترسی به واکسن‌ها در تمام دنیا کم است و بر همین اساس سعی می‌کنند که از پروتکل‌های رایج جدا شوند و بتوانند از امکاناتی که دارند، حداکثر بهره‌برداری را انجام دهند. اما آنها کار و تحقیق و مطالعه می‌کنند و اطلاعات دارند، اما به نظر می‌رسد که ما باید کورکورانه پیش رویم و بعدا بفهمیم که وضعیت‌مان به چه صورت خواهد شد. می‌توانیم ابتدا طرح مطالعاتی در این زمینه انجام دهیم که البته با توجه به تقاضایی که در حال حاضر وجود دارد، این اقدام دشوار است.

اخبار زرد واکسن
وی با اشاره به انتشار اخبار زرد در حوزه واکسن، گفت: اتفاق بسیار بدی که در کشور ما رخ داده، به دلیل اخبار زردی است که خیلی راحت می‌چرخد و افراد مختلف اعم از متخصصین و ... آنقدر اخبار عجیب و غریب به مردم ارائه داده‌اند که مقداری اعتماد مردم به واکسن کاهش یافته است. ما باید از این موضوع جلوگیری کنیم. بر همین اساس فکر می‌کنم که در این مورد باید شرایط را صادقانه برای مردم مطرح و اعلام کنیم که وضعیت به هر دلیلی به این صورت است. همیشه دو دوتای مسائل مربوط به سلامت چهارتا نمی‌شود. باید اهم و فی‌الاهم کنیم و ببینیم که وضعیت ما با توجه به مقدورات و امکاناتی که داریم، چگونه است. در حال حاضر مطالعات فاز سوم واکسن‌های جدی ما در حال انجام است؛ مانند واکسن پاستور که با همکاری با کشور کوبا است و به آن امید زیادی دارم و البته واکسن برکت. بنابراین راه حل میانبر این است که اگر افراد راضی باشند، به افراد اعلام کنیم که شرایط به این صورت است، در نتیجه بیایند و واکسن جایگزین تزریق کنند و بعد از آن مطالعه این موضوع نشان دهد که چقدر این اقدام می‌تواند اثربخشی داشته باشد.

در صورت طولانی شدن فاصله تزریق دوز دوم واکسن کرونا،  اثر دوز اول از بین می رود؟
ناجی درباره احتمال از بین رفتن اثربخشی دوز اول واکسن‌های کرونا در صورتی که ماکزیموم فاصله زمانی تزریق دوز دوم بگذرد، گفت: می‌توان گفت که اثربخشی آن‌ها از بین نخواهد رفت، اما شاید بسیار کمتر از چیزی شود که ما در نظر می‌گیریم. میزان کارایی که از واکسن‌ها می‌بینیم به دلیل رعایت الزامات تزریق واکسن است. به عنوان مثال وقتی درباره سینوفارم می‌گوییم که چهار هفته‌ای دوز دوم را بزنید و این واکسن ۷۸ درصد اثربخشی دارد، وقتی که این زمان طولانی‌تر می‌شود، باید دید که این اثربخشی چقدر تغییر می‌کند. فکر نمی‌کنم اثربخشی دوز اول با طولانی شدن فاصله بین تزریق دوم کاملا از بین رود، اما احتمالا اثربخشی ضعیف‌تر می‌شود.

وی گفت: در حال حاضر در نقطه‌ای هستیم که باید این موارد را درست مطالعه کنیم. اولا با کشورهایی که با آن‌ها در این زمینه صحبت کردیم و با آن‌ها رابطه استراتژیک داریم، باید بسیار جدی‌تر مذاکره کنیم تا واکسن را دریافت کرده و این مشکل حل شود، اما اگر نتوانستیم، راه‌حل‌های دیگری هم داریم. به عنوان مثال اینکه بتوانیم برای سینوفارم از برکت استفاده کنیم یا اینکه به شرکت‌های داخلی که خط تولید اسپوتنیک وی را دریافت کردند و قرار است در داخل تولید کنند، کمک کنیم تا تولید را بیشتر کنند و تلاش‌مان در این زمینه بیشتر شود تا بتوانیم این واکسن را برای افرادی که نوبت دوز دوم‌شان است، در داخل کشور تولید کنیم. هرچه سریع‌تر این اقدامات را انجام دهیم، بهتر است.

جایگزینی دوز دوم واکسن  با رضایت افراد خواهد بود
ناجی تاکید کرد: اگر قرار باشد جایگزینی دوز دوم با واکسن دیگری اتفاق افتد، حتما باید با رضایت افراد باشد. البته من فکر می‌کنم این رضایت را می‌توان با صحبت کردن با افراد و با تشریح شرایطی که داریم، به دست آوریم. باید توجه کرد که انکار کردن، روش درستی نیست. به عنوان مثال درباره آهن‌ربایی شدن افرادی که واکسن می‌زدند، انکار کردن یا مسخره کردن موضوع، درست نبود. زیرا این موضوع پدیده‌ای است که اتفاق می‌افتد، اما نه به دلیل واکسن. ما باید اینطور پاسخ می‌دادیم که واکسن باعث این موضوع نمی‌شود، اما برخی افراد هستند که به دلایل مختلف یا به دلیل مغناطیسی که در بدن‌شان وجود دارد، دچار چنین پدیده ای می شوند و نباید آن را انکار می‌کردیم. اکنون هم باید صادقانه شرایط را به مردم توضیح داد و من فکر می‌کنم که اگر با مردم صحبت شود، مردم استقبال می‌کنند.

وی گفت: بر همین اساس تاکید می کردیم که باید واکسن کرونا را در کشور تولید کنیم. زیرا شرایط کنونی ما و البته شرایط بسیاری از کشورها نشان می‌دهد که اگر کسی روی تولید داخلی خودش در زمینه واکسن کرونا کار نکند، به مشکل برمی‌خورد. خوب بود که ما بر روی دو یا سه موسسه درست‌مان مانند پاستور، رازی و... تمرکز کرده و با مشارکت خارجی با بودجه بهتر سریع‌تر پیش می‌رفتیم که کمتر به این مشکلات برمی‌خوردیم. در هر صورت شرایط کنونی ما به این صورت است و باید سریعا چاره‌جویی شود و چاره‌جویی هم با همین راه‌حل‌ها است.

ناجی گفت: ما باید به دنبال تولید داخلی اسپوتنیک وی باشیم و از شرکت اکتوور بخواهیم که سریعتر و با همت بیشتری این اقدام را انجام دهد. در عین حال در برکت هم تولیدات بالا رود. میزان تولید پاستور هم افزایش یابد تا هر چه زودتر بتوانیم تولیدات بیشتری داشته باشیم و از واکسن های داخلی مان استفاده کنیم.

وی افزود: از طرفی موسسه رازی هم یک واکسن بسیار خوب پروتئینی را در دست مطالعه دارد که امیدواریم هرچه زودتر وارد فاز سوم شود. امیدواریم نهایتا تا پایان تابستان تکلیفمان درباره اطلاعات و دیتاهایمان از واکسن‌های داخلی مشخص شود. در آن زمان می‌توانیم واکسیناسیون‌مان را به خوبی پیش بریم و ان‌شاءالله تا پایان امسال بتوانیم واکسیناسیون کامل را در ایران انجام دهیم.

تجربه ایران در عرصه واکسیناسیون گسترده
ناجی تاکید کرد: ما تجربه واکسیناسیون گسترده و وسیع و سطح بالا را در ایران داریم؛ به طوری که طی دو دهه قبل نزدیک ۳۰ میلیون نفر از افراد کشورمان را در عرض دو هفته تحت واکسیناسیون سرخک و سرخجه بردیم. بنابراین اینطور نیست که اکنون نتوانیم چنین اقدامی را انجام دهیم. اگر سرعت واکسیناسیون‌مان پایین است، علتش این است که واکسنی در دسترس نداریم، اگر واکسن در دسترس باشد به سرعت این اقدام را انجام می‌دهیم.